

Yoğun Bakımda İntoksikasyonlara Yaklaşım

Havva Nur KARAASLAN¹

Zehirlenmeler nedeniyle yoğun bakım yatışı sıktır. Nedeni bilinmeyen çoklu organ yetmezliklerinde zehirlenme akla gelmelidir.

Zehirlenme şüphesi ile gelen hastada ilk yapılması gereken hastanın kardiyopulmoner stabilizasyonudur. Hipotansif, bradikardik ya da solunum yolunu koruyamayan, bilinci kapalı hastada gerekli destek tedavi hızla sağlanmalıdır. Hastanın asit baz dengesi korunmaya çalışılır.

Daha sonra aynı anda ve hızla;

- ▶ Hangi ajana, ne kadar miktarda, en son ne zaman maruz kalındığı öğrenilmelidir. Detaylı anamnez için hastanın ailesinin dışında arkadaşlarından ve polisten bilgi alınmalıdır.
- ▶ Ulusal zehir danışma hattı aranarak bilgi verilmeli ve destek alınmalıdır.
- ▶ Merkezdeki imkanlar ölçüsünde toksikolojik analiz için kan ve idrar örnekleri alınmalıdır.
- ▶ Hidrasyon başlanmalı ve varsa antidot uygulanmalıdır. En son alınan dozun gastrointestinal pasaj süresi içerisinde ise aktif kömür ile mide lavajı yapılmalıdır. Ajanın molekül büyüklüğüne göre hemodiyaliz planlanabilir. İdrar alkalileştirme yapılabilir. Transdermal geçiş olabilecek durumlarda hastanın kıyafetleri çıkarılarak gerekli arındırma işlemi yapılmalıdır.

¹ Uzm. Dr., Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Yoğun Bakım, nurkaraaslan@outlook.com, 0000-0003-0118-1774

dir. Erken başlayan hızlı seyirli hepatotoksisite ve nefrotoksisitenin prognozu geç başlangıçlı yavaş seyirli olanlardan daha kötüdür. Ayrıca halüsinasyonlar, psikotik atakların görüldüğü nörotoksisite ve rabdomyoliz ile de karşımıza çıkabilir. Sekresyonların artışı, bradikardi ve bronkokonstrüksiyonun görüldüğü parasempatik stimülasyon olabilir. Herhangi bir antidot veya spesifik tedavi yoktur. Hidrasyon, aktif kömür ile gastrointestinal lavaj ve semptomatik destek tedavi verilmelidir. Etkisi tam olarak kanıtlanmasa da yaygın kabul görmüş yaklaşımlar mevcuttur. Bunlar intravenöz penisilin, N-asetilsistein (NAC), simetidin ve silmarindir. Penisilin α amantadinin proteine bağlanarak taşınmasını ve hepatic metabolizmasını inhibe eder. Simetidin de sitokrom enzim sistemini bloke ederek etki gösterir. NAC ve silmarin antioksidan olarak kullanılır. Karaciğer diyalizi olarak bilinen MARS (moleküler adsorbant resirkulasyon sistemi) ve fraksiyonel plazmaferéz bazı olgularda etkin görülse de randomize klinik çalışmalarla kanıtlanamamıştır.

| Kaynaklar

1. Mokhlesi B, Leiken JB, Murray P, et al. Adult toxicology in critical care: part I: general approach to the intoxicated patient. *Chest*. 2003;123(2):577-592.
2. Simon LV, Keenaghan M. Serotonin Syndrome. StatPearls. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing Copyright © 2022, StatPearls Publishing LLC.; 2022.
3. Scotton WJ, Hill LJ, Williams AC, et al. Serotonin Syndrome: Pathophysiology, Clinical Features, Management, and Potential Future Directions. *International Journal of Tryptophan Research*. 2019;12:1178646919873925.
4. Dang S, Peteru S, Raja M, et al. Neuroleptic Malignant Syndrome From Oxcarbazepine and Topiramate Withdrawal: An Unusual Case. *Cureus*. 2022;14(10):e29992.
5. Lavonas EJ, Buchanan J. Hemodialysis for lithium poisoning. *Cochrane Database Systemic Reviews*. 2015;2015(9):Cd007951.
6. Khalid MM, Galuska MA, Hamilton RJ. Beta-Blocker Toxicity. StatPearls. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing Copyright © 2022, StatPearls Publishing LLC.; 2022.
7. Patocka J, Nepovimova E, Wu W, et al. Digoxin: Pharmacology and toxicology-A review. *Environmental Toxicology and Pharmacology*. 2020;79:103400.
8. Ashurst JV, Nappe TM. Methanol Toxicity. StatPearls. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing Copyright © 2022, StatPearls Publishing LLC.; 2022.
9. Hanley ME, Patel PH. Carbon Monoxide Toxicity. StatPearls. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing Copyright © 2022, StatPearls Publishing LLC.; 2022.
10. Mokhlesi B, Leikin JB, Murray P, et al. Adult toxicology in critical care: Part II: specific poisonings. *Chest*. 2003;123(3):897-922.
11. National Research Council (US) Panel on Anticholinesterase Chemicals; National Research Council (US) Panel on Anticholinergic Chemicals. Possible Long-Term Health Effects of Short-Term Exposure to Chemical Agents: Volume 1 Anticholinesterases and Anticholinergics. Washington (DC): National Academies Press (US); 1982.2. ANTICHOLINESTERASES. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK217772>